

ZAŠTO JE MOGUĆ REVOLUCIONARNI RAZVOJ MATERIJALA A SAMO INOVATIVNI PROIZVODA I PROIZVODNIH POSTUPAKA?

Igor Čatić

Zahvaljujući arheolozima: arheolozima prirode (prirodnoznanstvenicima) i arheolozima kulture bilo je moguće sistematizirati razvoj opće tehnike od *velikog praska* do Planckove tehnike. Opća tehnika zajedničko je ime za prirodnu i umjetnu tehniku. Proučavanje razvoja opće tehnike zahtijeva redefiniranje mnogih pojmova. Rezultat djelovanja u tvornom dijelu prirodne tehnike je prirodina, a u umjetnoj tehnici umjetnina (artefakt). Rekonstrukcija prirodne tehnike, od prvih trenutaka *velikog praska* do izradbe prvog kamenoga rezala, bila je moguća na temelju spoznaja prirodnoznanstvenika. Što se zbivalo od izradbe prvoga kamenog rezala, sredstva djelovanja-alata, pred približno 2,5 milijuna godina, valja zahvaliti otkrićima arheologa kulture, poznatijim pod nazivom arheolozi. Time se sustavnosno promatrano uspostavlja nova sistematika pojmova. Tijekom sistematiziranja razvoja opće tehnike uočila se mogućnost predviđanja njezine budućnosti. Ono što je bilo u prirodnoj tehnici ranije, ostvaruje se u umjetnoj tehnici kasnije. Razmotrit će se jedan od prevladavajućih trendova u suvremenoj umjetnoj tehnici, sve tješnije povezivanje biotehnike i tehnike (neživoga). Na temelju zakonitosti sustavnosne teorije dva su najvažnija zaključka iz provedene raščlambe razvoja opće tehnike. Moguće je očekivati revolucionarni razvoj materijala, ali samo inovativni proizvoda i proizvodnih postupaka i informacija prethodi energiji.

BIOGRAFIJA PROF. IGORA ČATIĆA

Dr. sc. Igor Čatić umirovljeni je redoviti profesor Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu. Usporedo s pohađanjem gimnazije, izučio je alatničarski zanat. Diplomirao je i magistrirao na današnjem Fakultetu strojarstva i brodogradnje. Doktorirao je 1972. na Strojarskom fakultetu Tehničkog sveučilišta u Aachenu, SR Njemačka. Tijekom studija radi kao konstruktor kalupa i strojeva za preradbu plastike u alatničarskoj radionici *Štanca*. Radio je u tvornici MEGA (1960.-1963.), a zatim u TOZ-u (1963.-1965.). Od 1965. do umirovljenja 2006. radio je na FSB-u. Predavao je predmete s područja proizvodnje plastičnih i gumenih tvorevina na dodiplomskim ili postdiplomskim studijima na sveučilištima u Zagrebu, Ljubljani, Mostaru, Osijeku, Splitu i Rijeci te na Veleučilištu u Karlovcu. Predavao je i predaje studentima i ostalih fakulteta. Tako predaje studentima arheologije a predavao je i postdiplomandima s ekonomije i sociologije.

Istaknuti je društveni djelatnik, pokrenuo je osnivanje prethodnica današnje Društva za plastiku i gumu gdje je potpredsjednik i glasnogovornik. Od 1982. je urednik za inozemstvo u časopisu POLIMERI. Dobitnik je više priznanja: Nagrada *Nikola Tesla* za znanost (1977.), promicanje tehničkih znanosti (2000.), Nagrade grada Zagreba za znanost (2002.) i Nagrada za životno djelo „Faust Vrančić“ (2005). Posebno se ističe nagrada Society of Plastics Engineers (SAD) pod nazivom „International Education Award“ (1998.). Član je više udruga, među ostalim doživotni je *Fellow of Institute of Materials, Metallurgy and Mining*. Za bolje razumijevanje njegovog pogleda na svijet treba naglasiti da je član Hrvatskog filozofskog društva i da u tom Društvu je član dvaju organizacijskih odbora: onog za bioetiku i *Dane Frane Petrića*. Uredio je i zbornik radova „Filozofija i tehnika“.